Το Ευρωπαϊκό Βαρόμετρο για τις ΜμΕ – Β' εξάμηνο του 2016

Η ανάκαμψη των ΜμΕ συνεχίζεται: Ο Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος για τις Επιχειρήσεις σταθερός στο 75.5. Οι μικροεπιχειρήσεις και ο κατασκευαστικός κλάδος βλέπει κέρδη από την εσωτερική ζήτηση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος για τις ΜμΕ, που παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 1, επιβεβαίωσε την τάση και μένει με 75.5 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή σταθερό σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Ο δείκτης, που αποτελείται από το μερίδιο των ευρωπαϊκών βιοτεχνιών και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αναφέρουν σταθερές και θετικές επιχειρηματικές καταστάσεις και προσδοκίες, έχει διατηρήσει το επίπεδό του πάνω από το ουδέτερο επίπεδο των 70 για πέμπτο συνεχόμενο εξάμηνο. Το αποτέλεσμα αυτό επιβεβαιώνει ότι η ανάκαμψη των ΜΜΕ συνεχίζεται και δείχνει ένα γενικό θετικό σενάριο για το δεύτερο εξάμηνο.

Διάγραμμα 1 - UEAPME Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος για τις ΜΜΕ

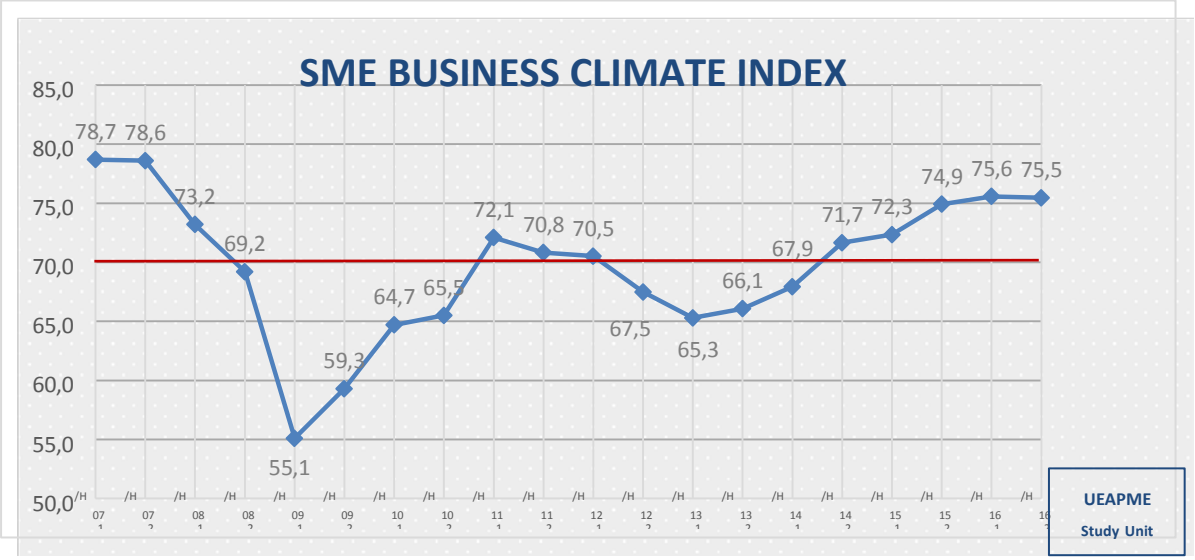

Ο δείκτης υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των εταιρειών που ανέφεραν θετική ή σταθερή επιχειρηματική δραστηριότητα και αναμένουν θετική ή σταθερή ανάπτυξη για την επόμενη περίοδο. Ως εκ τούτου, ο δείκτης μπορεί να κυμαίνεται από 100 (όλα θετική ή ουδέτερη) σε 0 (όλα αρνητικά).

Βασίλειο

Διάγραμμα 2 - UEAPME Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος για τις ΜΜΕ στην ΕΕ και στη Δανία, την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο

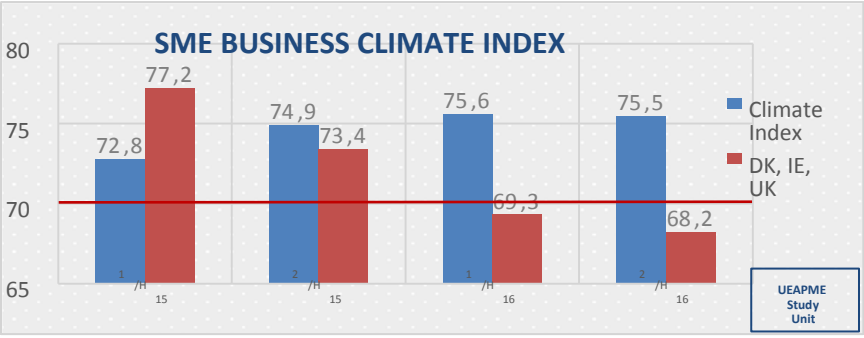

Στον τελευταίο Δείκτη Κλίματος τον Μάρτιο είχε ήδη καταγραφεί η αρνητική επίδραση στις ΜμΕ του Ηνωμένου Βασιλείου εξαιτίας της αβεβαιότητας της κατάστασης με το Brexit. Αυτή η αρνητική τάση έγινε ισχυρότερη μετά το δημοψήφισμα και τώρα, επίσης, επιδρά στις οικονομίες που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το Ηνωμένο Βασίλειο, όπως η Δανία και η Ιρλανδία, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 2. Από τις αρχές του 2015, ο Δείκτης Κλίματος γι' αυτές τις τρεις χώρες μειώθηκε κατά 9 μονάδες από το 77.2 στο 68.2 και τώρα είναι σαφώς κάτω από το ουδέτερο επίπεδο του 70. Οι επικείμενες πολιτικές εξελίξεις της εξόδου της Βρετανίας από την ΕΕ θα παίξουν σίγουρα σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό των οικονομικών επιπτώσεων στις επιχειρήσεις. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις χώρες που εξαρτώνται οικονομικά από το Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη διάρκεια των επόμενων ετών, δεδομένου ότι οι νέες ρυθμίσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε μακροπρόθεσμη βάση.

Όσον αφορά την κατάσταση στη Βόρεια και Κεντρική και στο Νότο και την Περιφέρεια (Διάγραμμα 3), το αποτέλεσμα δείχνει ότι η Ευρωπαϊκή τάση είναι αρκετά παρόμοια και στις δύο περιοχές και είναι σταθερή. Στο Βορρά, ο Δείκτης Κλίματος κατέγραψε 77.1 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ στο Νότο έχει μειωθεί μόνο κατά 0,2 μονάδες και καταγράφει 71.7 μονάδες.

Αξίζει να υπογραμμιστεί η ανάλογη τάση της Βόρειας και της Νότιας Ευρώπης,

επιβεβαιώνοντας την τάση κατά τα τελευταία δύο χρόνια. Φαίνεται ότι η Ευρώπη ακολουθεί τώρα μια ξεχωριστή πορεία ανάπτυξης. Ωστόσο, ένα χάσμα μεταξύ του Βορρά και του Νότου παραμένει δείχνοντας την ετερογένεια των οικονομιών της ΕΕ και την ανάγκη για συντονισμένες πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ.

Όσον αφορά το Βορρά, ο Δείκτης Κλίματος έχει συγκρατηθεί από τις αρνητικές επιπτώσεις του Brexit και τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις, όπως είναι η επιβράδυνση της Κίνας και οι κυρώσεις για τη Ρωσία.

Διάγραμμα 3 - UEAPME Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος για τις ΜΜΕ για τη Βόρεια και τη Νότια Ευρώπη

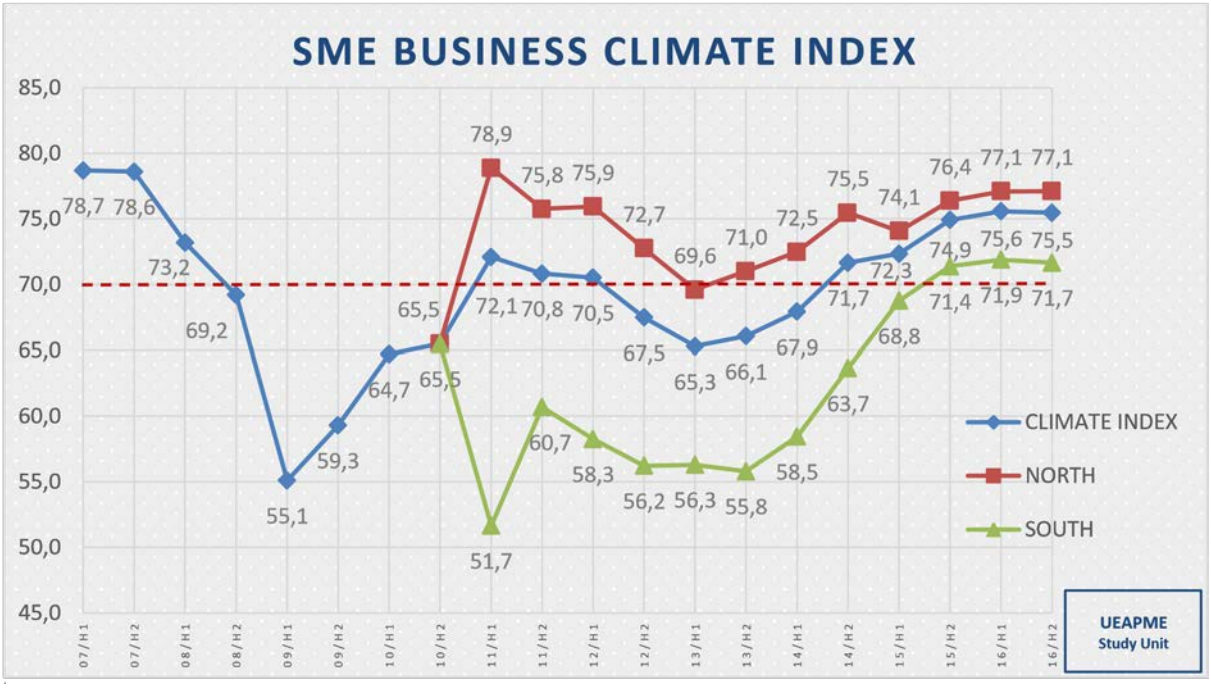

Στον Νότο, ο δείκτης έχει μειωθεί από την ακόμη δύσκολη αλλά βελτιωμένη κατάσταση στην Ελλάδα και τα αυξανόμενα εσωτερικά οικονομικά και πολιτικά προβλήματα στην Ιταλία. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της Ιρλανδίας έχουν επηρεαστεί αρνητικά από το Brexit, μειώνοντας τις προσδοκίες για το δεύτερο εξάμηνο του 2016. Το Διάγραμμα 4 συγκρίνει τον Δείκτη Επιχειρηματικού Κλίματος της UEAPME για τις ΜμΕ (μπλε γραμμή), τον Δείκτη Οικονομικού Κλίματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΚ ESI - κόκκινη γραμμή) 3 και τον Δείκτη της Markit (Market PMI- πράσινη γραμμή). Σημειώνεται ότι αυτοί οι άλλοι δείκτες

παρουσιάζουν μια ελαφρώς αρνητική τάση, παρόλο που παραμένουν πάνω από την ουδέτερη τιμή. Όπως και στο προηγούμενο εξάμηνο, ο Δείκτης Κλίματος υπερβαίνει τόσο τον Δείκτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (73.8) και τον Δείκτη της Markit PMI (74.1).

Διάγραμμα 4 - UEAPME Επιχειρηματικός δείκτης Κλίματος για τις ΜΜΕ, EC ESI και Markit PMI

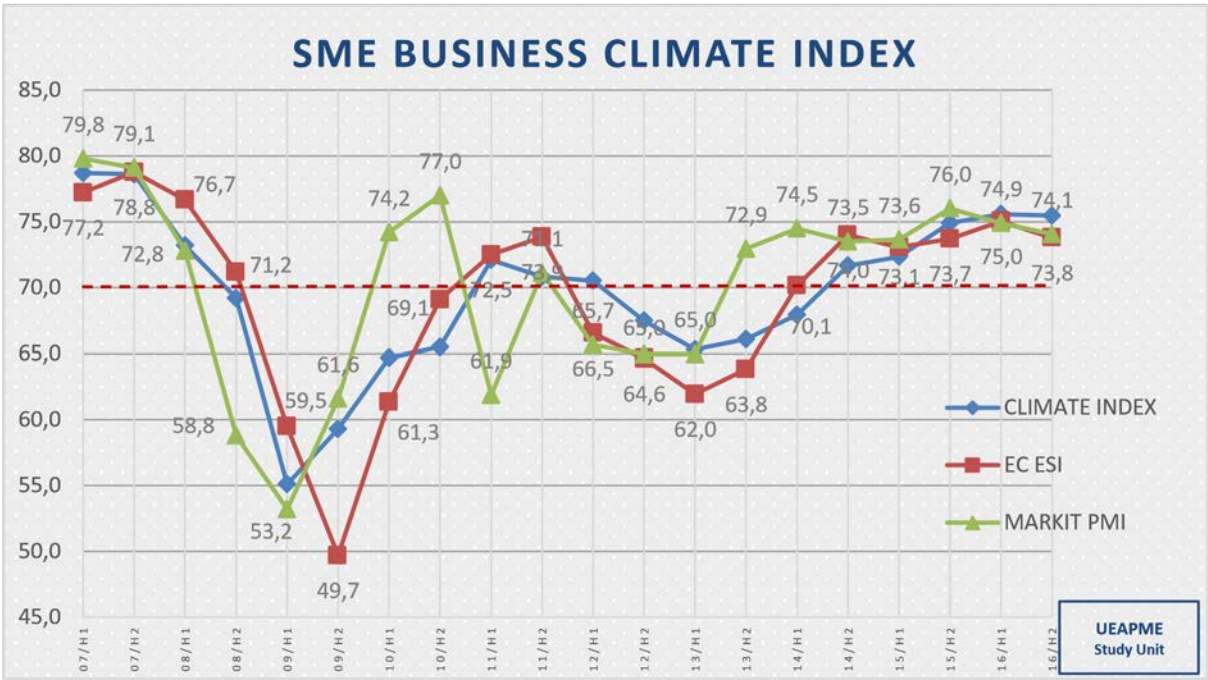

Αυτό μπορεί να οφείλεται στη μεγαλύτερη έκθεση των μεγάλων επιχειρήσεων στα παγκόσμια γεγονότα, όπως είναι η οικονομική επιβράδυνση της Κίνας και οι κυρώσεις που περιορίζουν το εμπόριο με τη Ρωσία. Από την άλλη πλευρά, οι ΜμΕ εξαρτώνται κυρίως από την εσωτερική ζήτηση και συμμετέχουν λιγότερο στα τρέχοντα γεωπολιτικά ζητήματα. Η εγχώρια ζήτηση έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, επιτρέποντας στις ΜμΕ να επωφεληθούν από αυτή την πιο ευνοϊκή οικονομική κατάσταση. Η αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης οδήγησε την ανάκαμψη του τομέα των υπηρεσιών στο παρελθόν και τώρα δείχνει επίσης θετικές επιπτώσεις στις επενδύσεις, εκ των οποίων προκύπτουν τα κέρδη στον τομέα των κατασκευών.

Κύρια αποτελέσματα: η ΜΜΕ στην Ευρώπη άρχισε να αυξάνεται

Το Ευρωπαϊκό Βαρόμετρο για τις βιοτεχνίες και τις ΜμΕ παρουσιάζει την

ισορροπία μεταξύ θετικών και αρνητικών αποφάσεων από τις ΜμΕ για τις διαφορετικές επιχειρηματικές πτυχές, μέγεθος τάξεων και κλάδων.

Αποτελέσματα για το 2016/Η1: όλα τα κριτήρια είναι σε θετική τροχιά, για πρώτη φορά μετά την κρίση που ξεκίνησε το 2008

Τα αποτελέσματα από το Βαρόμετρο για το πρώτο εξάμηνο του 2016 είναι θετικά για όλα τα κριτήρια και δείχνουν σαφή βελτίωση σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 2015. Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 5, η συνολική κατάσταση είναι θετική με 7.4 ποσοστιαίες μονάδες, μολονότι έχει μειωθεί κατά 1.6 ποσοστιαία μονάδα. Ωστόσο, είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι η συνολική κατάσταση έχει αυξηθεί κατά 3.7 ποσοστιαίες μονάδες σε ένα έτος και δείχνει μια σαφή τάση προς τα πάνω. Ένα σημαντικό θετικό μήνυμα φαίνεται από την αύξηση του κύκλου εργασιών (κατά 2.8) για το πρώτο εξάμηνο του 2016, αγγίζοντας το 6.8. Σε σύγκριση με πριν από ένα χρόνο, η αύξηση είναι 5.1 μονάδες. Επίσης, η απασχόληση έχει βελτιωθεί κατά 1.3 μονάδες μεταξύ του δεύτερου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2016 φτάνοντας τις 1.9 ποσοστιαίες μονάδες. Αυτές οι δύο θετικές τάσεις έχουν ωθήσει τις επενδύσεις προς τα πάνω κατά 0.7, φθάνοντας την αξία των 1.6.

Διάγραμμα 5 - UEAPME Βαρόμετρο για τις ΜΜΕ, συγκεντρωτικές τιμές για τα έξι κριτήρια που συνθέτουν την έρευνα

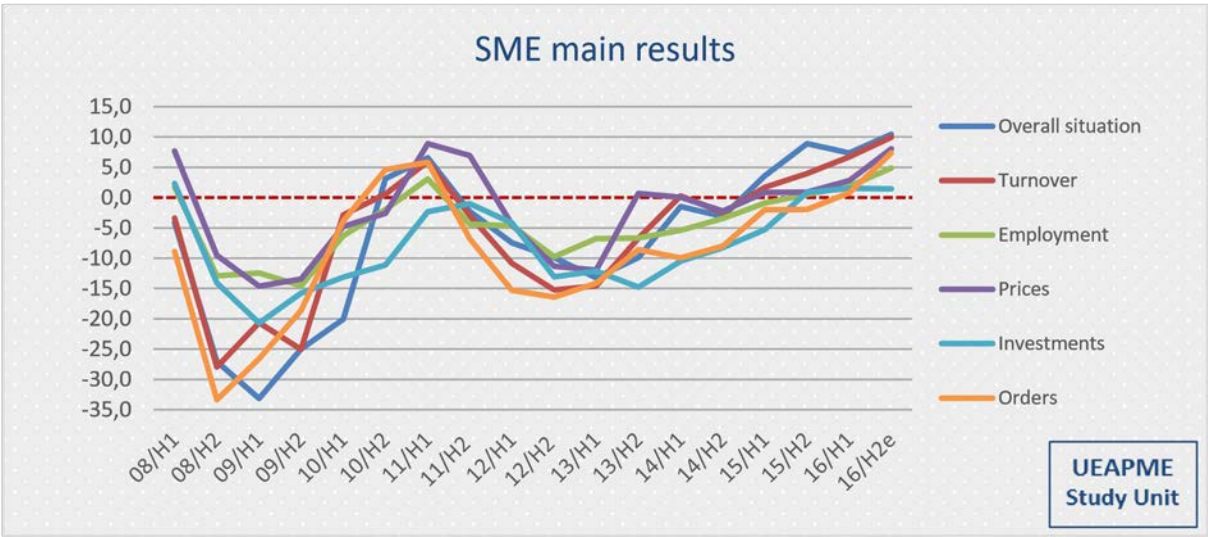

Όσον αφορά τις τιμές, που έχουν καταγράψει θετική ανάπτυξη από το δεύτερο εξάμηνο του 2015 στο πρώτο εξάμηνο του 2016 (με αύξηση 1.9), φτάνοντας το 2.8. Επιπλέον, για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών οι παραγγελίες έχουν αλλάξει αρνητικό πρόσημο χάρη σε μια αύξηση κατά 2.8 ποσοστιαίες μονάδες επιταχύνοντας από το -2 κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015 στο 0.8 στο πρώτο εξάμηνο του 2016. Για να εξηγηθούν οι αιτίες πίσω από τα θετικά αποτελέσματα του Βαρόμετρου παρά το σταθερό Δείκτη Κλίματος, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου του 2016 έχουν πολλές περισσότερες θετικές απ' ότι ουδέτερες απαντήσεις σε σχέση με το παρελθόν. Αυτό σημαίνει , ότι ακόμη και αν το σύνολο των θετικών και ουδέτερων απαντήσεων που χρησιμοποιούνται για τον Δείκτη Κλίματος είναι σταθερό, ο μεγαλύτερος αριθμός των θετικών απαντήσεων αποδεικνύει την αυξανόμενη αισιοδοξία, η οποία αντικατοπτρίζεται στο Βαρόμετρο.

Οι ΜμΕ είναι πιο δυναμικές, αλλά οι εταιρείες υποφέρουν από χαμηλή αποδοτικότητα

Ρίχνοντας μια ματιά στη διαφορά μεταξύ των προσδοκιών και των πραγματικών αποτελεσμάτων του πρώτου εξαμήνου του 2016 (Πίνακας 1), είναι προφανές ότι και ο κύκλος εργασιών και η απασχόληση έχουν υποτιμηθεί, αντίστοιχα κατά 2.7 και 0.9 μονάδες. Παρά τα θετικά αυτά στοιχεία, τα αποτελέσματα για τη συνολική κατάσταση ήταν κατά 1.1 ποσοστιαία μονάδα μικρότερη απ' ότι αναμενόταν. Αυτό μπορεί να προκύψει από πολύ υψηλές προσδοκίες για τις τιμές πώλησης, οι οποίες αποδείχθηκαν ότι ήταν πολύ χαμηλότερες (μόνο 2.8 αντί 10.1) και ως εκ τούτου, μείωσε σημαντικά την κερδοφορία.

Πίνακας 1 - Διαφορά μεταξύ των προσδοκιών (e) και των τελικών αποτελεσμάτων για το 16 / H1 και των προσδοκιών για 16 / H2

	Expectations 16/H1e	**Results 16/H1**	**Δ (R-E) 16/H1**	**Expectations 16/H2e**
Overall	8.5	7.4	-1.1	10.4
Turnover	4.1	6.8	2.7	10.0
Employment	1.0	1.9	0.9	4.9
Prices	10.1	2.8	-7.3	8.1
Investments	0.1	1.6	1.5	1.4
Orders	3.0	0.8	-2.2	7.4

Πίνακας 2 - Αναμενόμενες και πραγματοποιηθείσες επενδύσεις

	Expected Investments	Realised Investments	Δ (R-E)
13/H1	-16.2	-12.1	4.1
13/H2	-10.5	-14.8	-4.3
14/H1	-13.8	-10.5	3.3
14/H2	-5.8	-8.3	-2.5
15/H1	-11.3	-5.3	6.0
15/H2	-5.3	0.9	6.2
16/H1	0.1	1.6	1.5

Επιπλέον, η υποτίμηση των επενδύσεων κατά 1.5 μπορεί να έχει προκληθεί από την υποτίμηση του κύκλου εργασιών και της απασχόλησης καθώς οι ΜμΕ έπρεπε να επενδύσουν περισσότερο από ό, τι προβλεπόταν ώστε να αυξηθεί η ικανότητά τους να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση. Το γεγονός ότι οι επενδύσεις είχαν υπερεκτιμηθεί ήταν επίσης η περίπτωση που επικράτησε κατά τα τελευταία εξάμηνα (Πίνακας 2), που σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις δεν κάνουν μακροπρόθεσμα επενδυτικά σχέδια, παρά τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στην Ευρώπη. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις έχουν την τάση να προβλέπουν λιγότερες δαπάνες για νέα μηχανήματα ή για τη συντήρησή τους.

Οι προσδοκίες για το τρέχον εξάμηνο δείχνουν ότι η ανάκαμψη γίνεται πιο δυναμική

Οι προσδοκίες για το δεύτερο εξάμηνο (16/H2e) για όλους τους έξι δείκτες παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 6. Το γράφημα αντλεί μια πραγματικά θετική εικόνα, καθώς τα στοιχεία είναι όλα πάνω από το μηδέν και υψηλότερες από τις

τιμές που καταγράφονται στο 16 / Η1, με εξαίρεση τις επενδύσεις, όπου η κατάσταση φαίνεται να είναι σταθερή. Ωστόσο, εάν οι θετικές προσδοκίες για τον κύκλο εργασιών και την απασχόληση πραγματοποιηθούν, οι επενδύσεις θα αυξηθούν επίσης και θα αποδειχθεί υψηλότερο από το προβλεπόμενο, όπως φαίνεται και στο παρελθόν. Η αύξηση του κύκλου εργασιών και των παραγγελιών (αντίστοιχα 3,2 και 6,6 μεταξύ 16/Η1 και 16/Η2e) θα μπορούσε να είναι η αιτία της βελτίωσης της μορφής απασχόλησης (1,9 έως 4,9). Εάν αυτό συμβεί, θα μπορούσε να είναι ένα ισχυρό μήνυμα για την ανάκαμψη της απασχόλησης στην Ευρώπη. Η βελτίωση της συνολικής κατάστασης αντικατοπτρίζει την προβλεπόμενη ανάπτυξη, αλλά μπορεί να υλοποιηθεί μόνο εάν οι τιμές και η κερδοφορία αρχίσουν επίσης να αυξάνονται, όπως αναμενόταν (8.1).

Διάγραμμα 6 - UEAPME Βαρόμετρο για τις ΜΜΕ συγκεντρωτικές τιμές για τα έξι κριτήρια που συνθέτουν την έρευνα

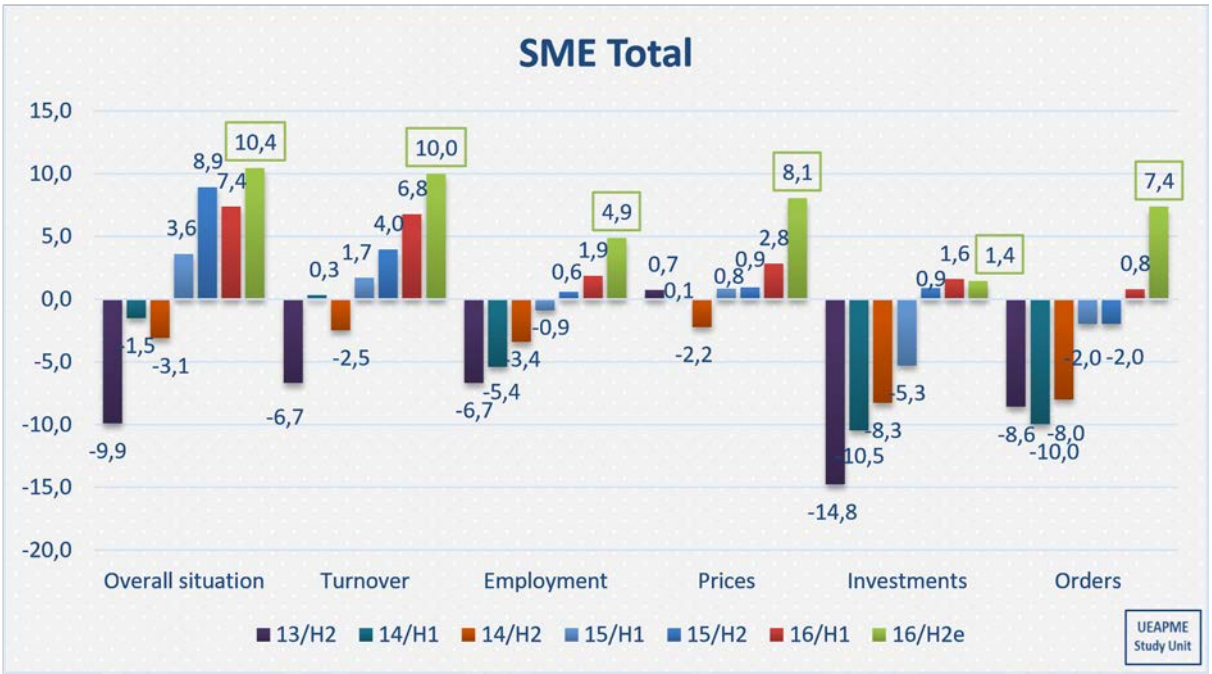

Αλλά και πάλι, οι επενδύσεις αναμένεται να μειωθούν κατά 0,2 μονάδες 1,6 έως 1,4, αν και διατηρούν την αξία τους πάνω από το μηδέν. Όπως εξηγήθηκε προηγουμένως, οι επιχειρήσεις έχουν την τάση να υποεκτιμούν τις επενδύσεις, έτσι ώστε ο δείκτης αυτός μπορεί επίσης να σηματοδοτήσει μια βελτίωση. Παρ

'όλα αυτά, τα επίπεδα των επενδύσεων παραμένουν πίσω από τα άλλα κριτήρια, που δείχνει την ανάγκη για εστιασμένη παρέμβαση σε αυτό το πεδίο για να ενισχύσει την οικονομική ανάκαμψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πολύ μικρές και μικρές δείχνουν δυναμισμό στην απασχόληση

Τα Διαγράμματα 7 και 8 δείχνουν αντιστοίχως την τάση του κύκλου εργασιών και της απασχόλησης κατά τάξη μεγέθους. Όπως φαίνεται, οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις έχουν πιάσει τις μεσαίου μεγέθους εταιρείες και έχουν δείξει περισσότερο δυναμισμό όσον αφορά αυτούς τους δύο δείκτες.

Διάγραμμα 7 - Κύκλος εργασιών κατά τάξη μεγέθους

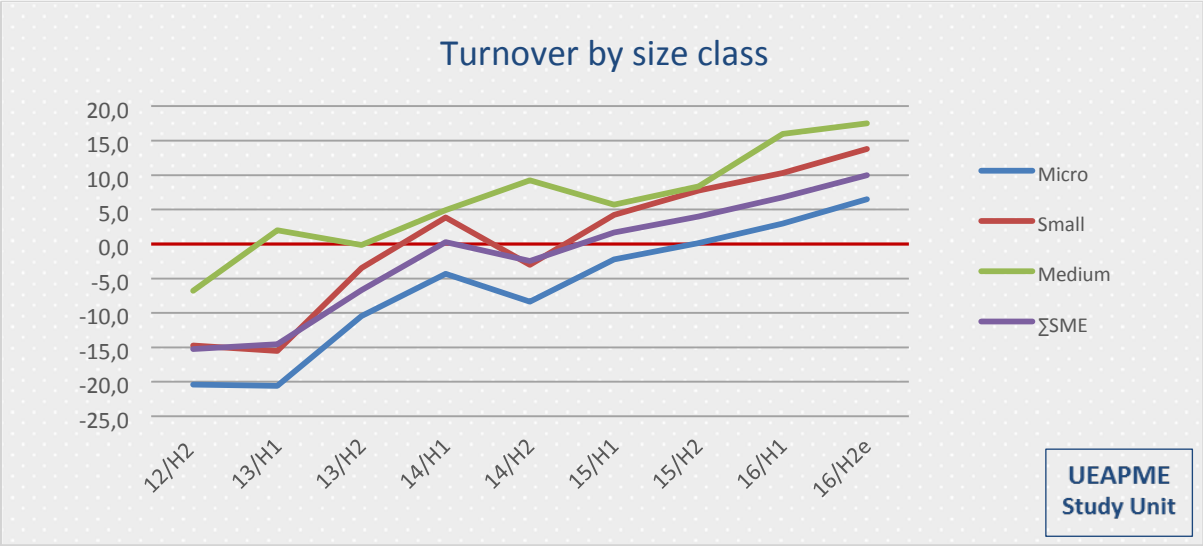

Όσον αφορά τον κύκλο εργασιών, οι μεσαίες επιχειρήσεις σημείωσαν μεγαλύτερη αύξηση στο 16/H1, πιθανώς λόγω της πρόωρης εξόδου τους από την οικονομική κρίση, σε σύγκριση στις πολύ μικρές και μικρές. Οι προσδοκίες προβλέπεται να είναι παρόμοιες και για τις τρεις κατηγορίες των επιχειρήσεων, όπως δείχνει στο γράφημα μια παράλληλη τάση με τις μεσαίες επιχειρήσεις να διατηρούν το υψηλότερο επίπεδο τους.

Διάγραμμα 8 - Απασχόληση κατά τάξη μεγέθους

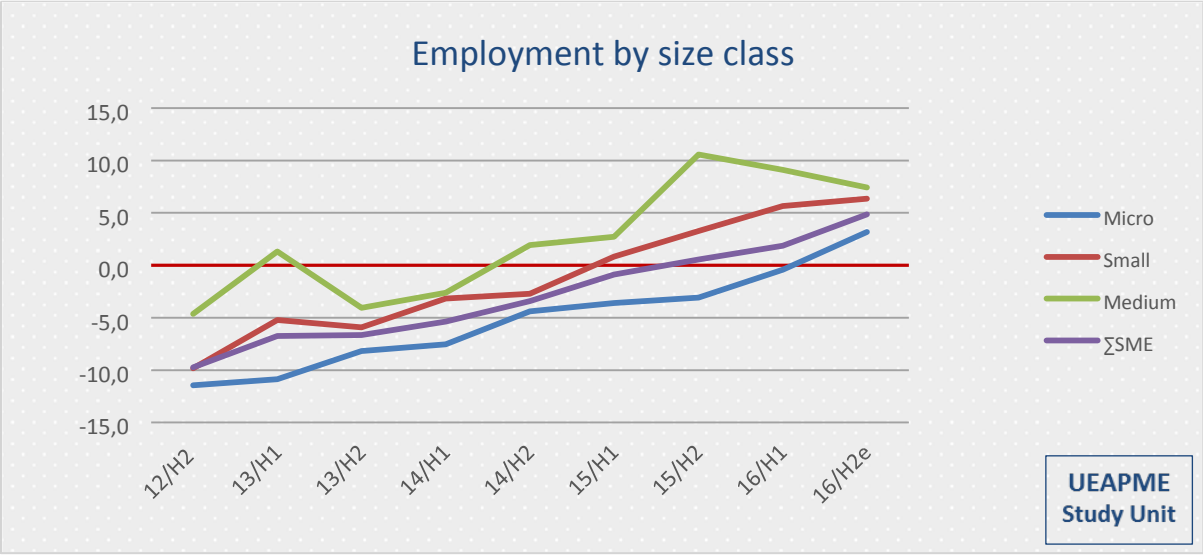

Ρίχνοντας μια ματιά στην απασχόληση, τόσο στο πρώτο όσο και στο δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους οι Πολύ Μικρές και Μικρές επιχειρήσεις είναι πιο δυναμικές από τις Μεσαίες, αργότερα δείχνουν μια αρνητική τάση κατά το τρέχον έτος, αν και τα στοιχεία παραμένουν πάνω από τις άλλες τάξεις μεγέθους. Δεδομένου ότι η αύξηση του κύκλου εργασιών είναι παρόμοια για όλες τις τάξη μεγέθους επιχειρήσεις, αλλά οι τάσεις της απασχόλησης είναι διαφορετικές, η αιτία θα μπορούσε να είναι ότι οι Μεσαίες επιχειρήσεις έχουν πραγματοποιήσει υψηλότερα παραγωγικά κέρδη από τις πολύ μικρές και μικρές που έχουν για την αύξηση της απασχόλησης, προκειμένου να ικανοποιήσει την αύξηση της ζήτησης.

ΜΜΕ εξακολουθούν να είναι επιφυλακτικοί σχετικά με επενδύσεις

Παρά το γεγονός ότι η συνολική κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί κατά τη διάρκεια αυτού του εξαμήνου, κοιτάζοντας τις τάξεις μεγέθους, είναι δυνατόν να προσδιοριστούν επακριβώς οι διαφορετικές τάσεις των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Διάγραμμα 9 - Συνολική κατάσταση ανά τάξη μεγέθους

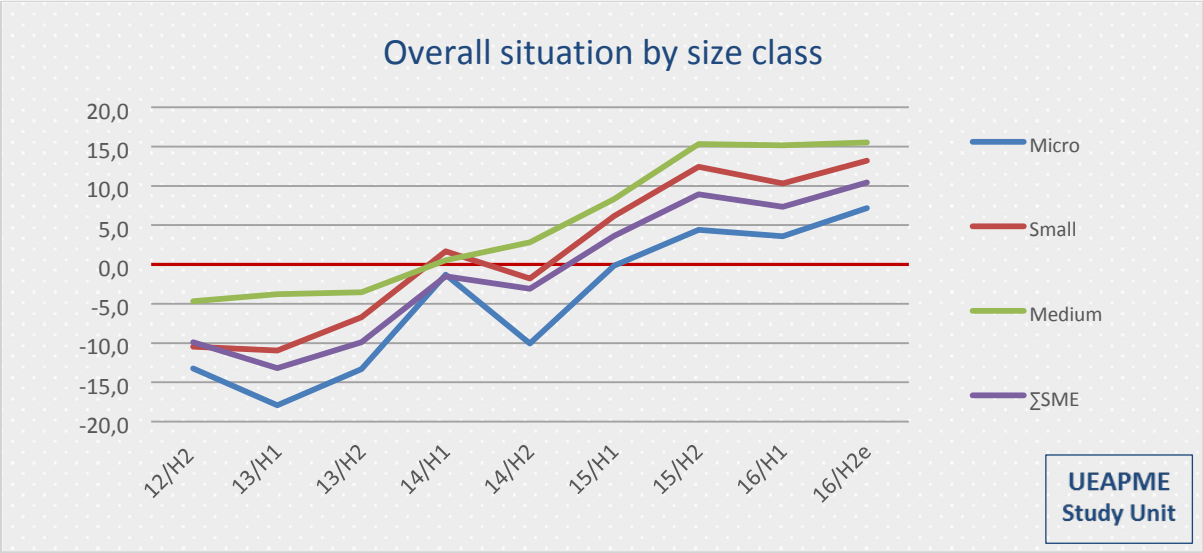

Ρίχνοντας μια ματιά στο Διάγραμμα 9, βλέπει κανείς ότι οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αναμένεται να διπλασιάσουν την αξία τους από 3,6 στο 16 / Η1 έως 7,2 σε 16 / Η2, αντικατοπτρίζοντας τις βελτιώσεις στους άλλους δείκτες. Αλλά και οι Μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, προβλέπεται να αυξήσουν τη συνολική τους κατάσταση κατά 2,9 από 10,3 σε 13,2. Αλλά και πάλι, οι μεσαίες επιχειρήσεις αναμένεται να μειώσουν τη συνολική του κατάσταση κατά 0,3 μονάδες, αντανακλώντας το γεγονός ότι οι προσδοκίες είναι λιγότερο θετικές από ό,τι την κατάσταση στο παρελθόν για ορισμένους δείκτες, όπως έχουμε ξαναδεί για την απασχόληση.

Διάγραμμα 10 - Επενδύσεις ανά τάξη μεγέθους

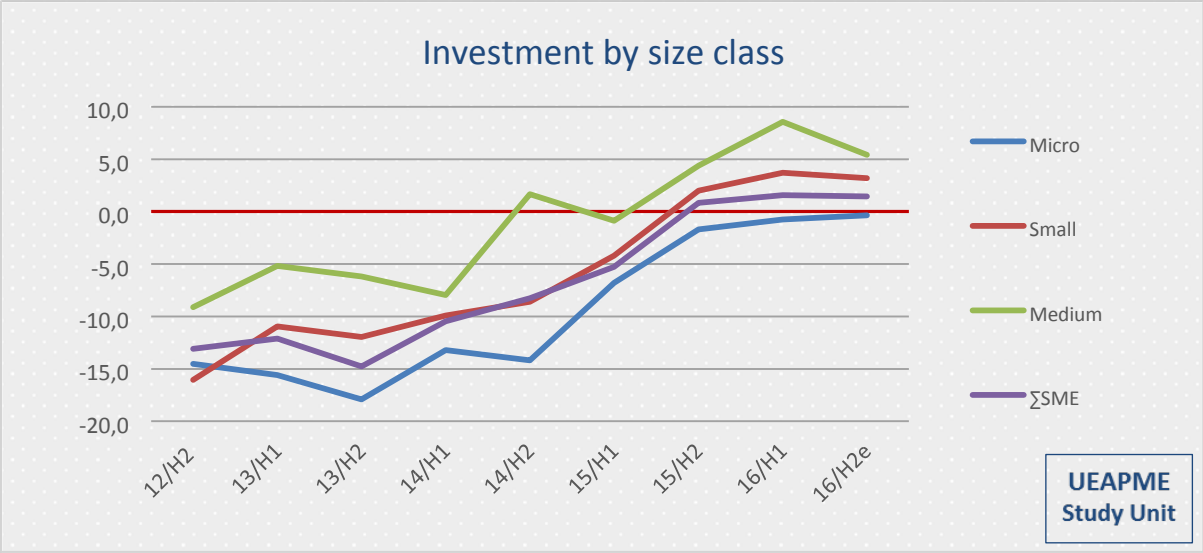

Παρά τη θετική αυτή γενική τάση, οι ΜΜΕ υποφέρουν από την πλευρά των επενδύσεων, γεγονός που αντικατοπτρίζει το αβέβαιο σενάριο της ευρωπαϊκής οικονομίας (βλέπε διάγραμμα 10). Λιγότερο Μικρές και Μεσαίες σχεδιάζουν να επενδύσουν (-0,5 και -3,2 μονάδες), ενώ οι πολύ μικρές επιχειρήσεις φαίνεται να διατηρούν μια ελαφρά θετική τάση (0,4).

Επιπλέον, οι προσδοκίες των επενδύσεων είναι οι χαμηλότερες σε σύγκριση με τους άλλους δείκτες, ακόμη και αν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις προβλέπεται να διατηρήσουν το θετικό πρόσημο, φθάνοντας αντίστοιχα 3,2 και 5,4 στο 16/H2. Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αναμένεται να παραμείνουν κοντά, αλλά κάτω από το μηδέν (-0.4).

Η ανάκαμψη έφθασε επίσης και στον τομέα των κατασκευών

Ο κατασκευαστικός τομέας ήταν ο τομέας που επωφελήθηκε λιγότερο από την ελαφρά ανάκαμψη από τις αρχές του 2015. Τώρα, όπως δείχνει το Διάγραμμα 11, ο τομέας αυτός ωφελήθηκε από την αύξηση της εσωτερικής ζήτησης και τόσο ο κύκλος εργασιών (3,5) όσο και η απασχόληση (2.1) είναι στη θετική σφαίρα για πρώτη φορά από την αρχή της κρίσης. Επιπλέον, οι προσδοκίες για το τρέχον εξάμηνο είναι ακόμα πιο θετικές, με τη συνολική κατάσταση στο 8,8 και τις

παραγγελίες στο 2,5. Αυτή η θετική προοπτική εξακολουθεί να μην οδηγεί σε πρόσθετες επενδύσεις (-3.2), αλλά τουλάχιστον η απασχόληση θα πρέπει να αυξηθεί ελαφρώς (2,5).

Διάγραμμα 11 – Κατασκευαστικοί δείκτες

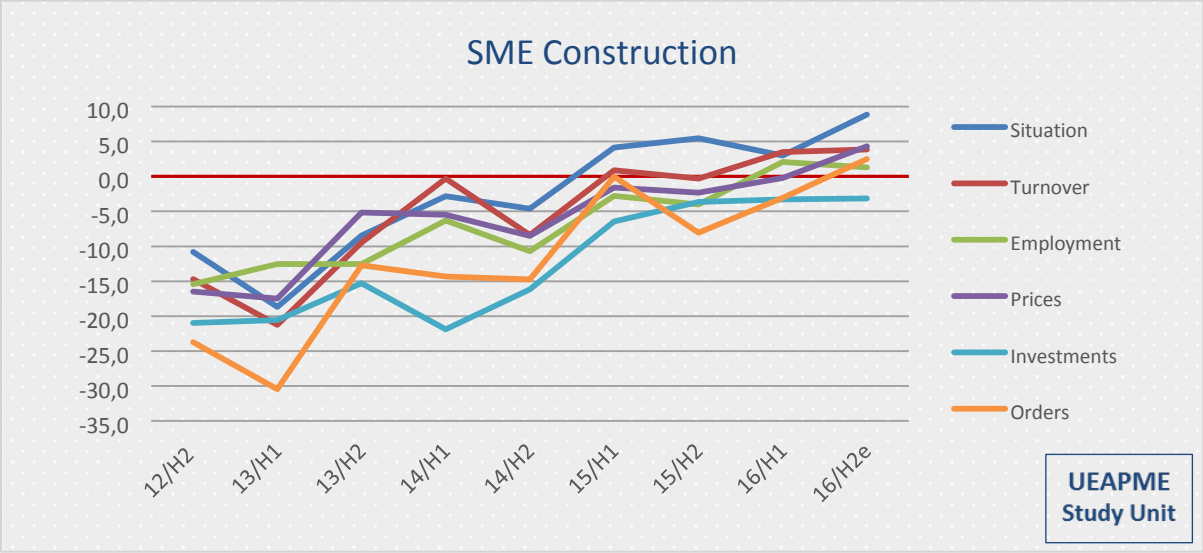

Ένας από τους λόγους πίσω από την ανάκαμψη του κατασκευαστικού τομέα είναι η αύξηση της εσωτερικής ζήτησης που έπληξε νωρίτερα μόνο τις υπηρεσίες και τους μεταποιητικούς κλάδους, ενώ έχει αγγίξει τώρα όλες τις βιομηχανίες. Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 12, οι κατασκευές ανέκαμψαν από την κρίση αρκετά νωρίς, ενώ οι υπηρεσίες άρχισαν να αναπτύσσονται αργότερα, χάρη στην αύξηση της κατανάλωσης στην ΕΕ. Όταν η εσωτερική ζήτηση άρχισε να αυξάνεται, αρχικά υπήρχε μόνο μια αύξηση της κατανάλωσης των προσωπικών υπηρεσιών, αλλά όχι σε ιδιωτικές επενδύσεις κατοικιών, η οποία είναι η κύρια πηγή για τη ζήτηση των μικρών κατασκευαστικών επιχειρήσεων. Φαίνεται ότι τα νοικοκυριά αρχίζουν να επενδύουν μόνο εάν η εμπιστοσύνη στην ανάκαμψη αυξάνεται.

Μια άλλη αιτία είναι η αυξανόμενη ζήτηση για κατοικίες. Αυτό προέρχεται από το γεγονός ότι, Πρώτα από όλα, τα επιτόκια για τα στεγαστικά δάνεια είναι πολύ

χαμηλά, λόγω του χαμηλού επιτοκίου που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προκειμένου να αναζωογονηθεί η οικονομία της ΕΕ, και, δεύτερον, τα ενοίκια αυξάνονται. Ως εκ τούτου, όλο και περισσότεροι άνθρωποι θέλουν να έχουν τα δικά τους σπίτια ή διαμερίσματα, που οδηγεί σε αύξηση της ζήτησης για τον τομέα των κατασκευών.

Παρά τη θετική τάση των επενδύσεων, η βελτίωση δεν είναι αρκετά μεγάλη ώστε να ξεπεράσει την γραμμή μηδέν. Μεταξύ 2015 / H2 και 2016 / H1, έχουν αυξηθεί κατά 0,4 από -3,7 έως -3,3, ενώ αναμένεται να αυξηθούν μόνο κατά 0,1 κατά τους τελευταίους έξι μήνες του 2016. Η τάση των επενδύσεων φαίνεται να είναι αρκετά σταθερή, πιθανώς αντανακλώντας έναν βαθμό αβεβαιότητας για το μέλλον, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις δεν σχεδιάζουν μακροπρόθεσμα σχέδια. Ένας άλλος λόγος θα μπορούσε να σχετίζεται με το γεγονός ότι οι εταιρείες εξακολουθούν να χρησιμοποιούν μηχανήματα και εργοστάσια τους δεν είναι σε πλήρη δυναμικότητα , έτσι δεν είναι απαραίτητο να κάνουν τεράστιες επενδύσεις.

Διάγραμμα 12 - Συνολική κατάσταση ανά τομέα

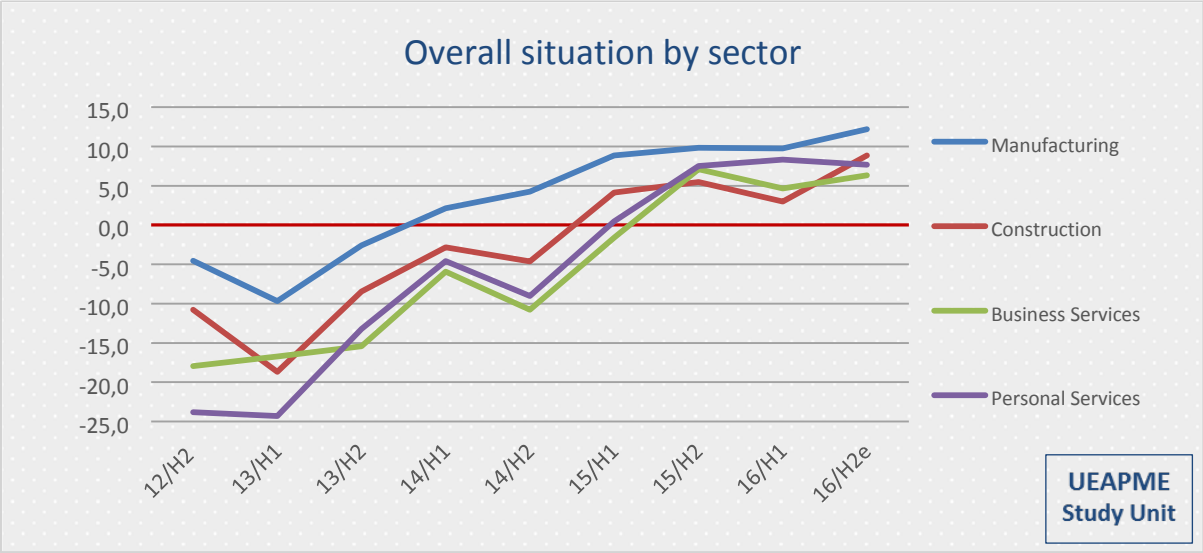

Συμπεράσματα και συστάσεις

Η οικονομική κατάσταση στην Ευρώπη έχει βελτιωθεί κατά τα τελευταία λίγα χρόνια μετά την επιβράδυνση που προκλήθηκε από την οικονομική κρίση νωρίτερα και την εθνική κρίση χρέους αργότερα. Οι δείκτες που μελετήθηκαν στο Βαρόμετρο δείχνουν ένα θετικό σενάριο για τις ΜΜΕ που αισθάνονται αρκετά βέβαιοι προς το μέλλον.

Ωστόσο, ο Δείκτης Κλίματος, όπου βλέπουμε καμία περαιτέρω αύξηση, καταδεικνύει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αβεβαιότητες σχετικά με τη μελλοντική ανάπτυξη, που προκλήθηκε από τα νέα γεγονότα όπως Brexit, γεωπολιτικές εντάσεις ή νέες αμφιβολίες σχετικά με την οικονομική ανάπτυξη σε ορισμένα κράτη μέλη της Νότιας Ευρώπης.

Στο πολιτικό επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η υψηλή ανεργία, ιδίως των νέων, είναι ψηλά στην ατζέντα. Εδώ δείχνει ότι τα κράτη μέλη τα οποία έχουν εφαρμόσει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο προϊόν και τις αγορές εργασίας έχουν καλύτερες επιδόσεις από εκείνους που ακόμα αναβάλουν τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις.

Ένα άλλο σχετικό θέμα συνδέεται με το χαμηλό επίπεδο των επιχειρήσεων που προτίθενται να αυξήσουν τις επενδύσεις τους. Ακόμη και αν η κατάσταση έχει βελτιωθεί από το δεύτερο εξάμηνο του περασμένου έτους με το πρώτο του τρέχοντος έτους, οι προσδοκίες για τους επόμενους έξι μήνες είναι αρκετά αδύναμη.

Η ανάκαμψη του κατασκευαστικού τομέα φαίνεται να δείχνει τη σημασία του ρόλου που διαδραματίζει η εσωτερική ζήτηση και από το χαμηλό επιτόκιο που ορίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Τώρα είναι σημαντικό να διατηρηθεί η ανάπτυξη των κατασκευών, προκειμένου να πραγματοποιήσει οι προσδοκίες των επιχειρήσεων σε αυτό το εξάμηνο μέσω πολιτικών πρωτοβουλιών.

Μέχρι στιγμής, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη έχουν εισαγάγει διάφορες μεταρρυθμίσεις. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ένωση προωθεί μια οικονομική στρατηγική που βασίζεται στη δημοσιονομική υπευθυνότητα, τις επενδύσεις και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, όπως αναφέρεται και εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Ωστόσο, αυτή η στρατηγική θα αποφέρει μόνο θετικά αποτελέσματα εάν οι εθνικές κυβερνήσεις εφαρμόζουν τις από κοινού συμφωνημένες κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, προκειμένου να ενδυναμωθεί η ανάκαμψη και να ενισχυθεί η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας.

Για να στηρίχθεί η οικονομική ανάκαμψη και για να αντιμετωπιστεί τα ζητήματα που περιορίζουν τις επενδύσεις και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων της ΕΕ, μερικές χρήσιμες συστάσεις μπορεί να είναι:

- Εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας που θα ενισχύσουν την απασχόληση χάρη σε πιο ευέλικτα συστήματα στην αγορά εργασίας.
- Διασφάλιση της διαθεσιμότητας εξειδικευμένου και καταρτισμένου εργατικού δυναμικού.
- Εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης των ΜμΕ σε χρηματοδότηση για να αυξήσουν τις επενδύσεις τους, παρατείνοντας και επεκτείνοντας το παράθυρο χρηματοδότησης των ΜΜΕ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων.
- Μείωση του επιπέδου αβεβαιότητας σχετικά με τα βασικά πολιτικά ζητήματα, όπως η προσφυγική κρίση και οι διαπραγματεύσεις για το Brexit.
- Επένδυση σε ψηφιακές δεξιότητες και υποδομές για να ενισχυθεί το επίπεδο της καινοτομίας στις ΜμΕ.
-

Βαρόμετρο και Ελλάδα

Η ΕΣΕΕ συνέβαλε στη δημιουργία του Βαρομέτρου αποστέλλοντας στην UEAPME επικαιροποιημένα στοιχεία για τον κλάδο του εμπορίου. Ωστόσο, η δομή του Βαρομέτρου είναι τέτοια ώστε να μην απεικονίζονται με τη βαρύτητα που απαιτείται τα προβλήματα και οι προκλήσεις των ΜμΕ στην Ελλάδα. Φυσικά το Βαρόμετρο κάνει ειδική μνεία στη διαφοροποίηση των επιδόσεων και στην ετερογένεια μεταξύ Βορείων και Νοτίων Χωρών, αλλά εκ της φύσεώς του δεν κάνει ξεχωριστή αναφορά στις συντριπτικές πιέσεις που έχουν ασκηθεί σωρευτικά τα τελευταία οκτώ χρόνια στο ελληνικό επιχειρείν και ειδικότερα στο εμπόριο. Ως εκ τούτου, το Βαρόμετρο δεν περιλαμβάνει την έντονη ανησυχία των ελληνικών εμπορικών

επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των “micro” για την πορεία του κύκλου εργασιών (το 67,7% των micro-επιχειρήσεων δήλωσε πτώση), των επενδύσεων (πτώση το 83,1%), των παραγγελιών (πτώση το 34,3%) και της γενικότερης κατάστασής (επιδείνωση δήλωσε το 65,9%) τους εν γένει. Ούτε όμως κάνει λόγο για την εξαιρετικά έντονη απαισιοδοξία που απορρέει από τις προσδοκίες των επιχειρηματιών του εμπορίου απέναντι σε όλα τα βασικά μεγέθη (κύκλο εργασιών-43,8%, επενδύσεις-36.1%, αποθέματα -34.3% κλπ) και τα συντριπτικά μεγέθη της αβεβαιότητας*. Ως συμπέρασμα προκύπτει ότι η κατάσταση των ΜμΕ στην Ευρώπη μπορεί να σταθεροποιείται και σταδιακά να βελτιώνεται με αργούς ρυθμούς, παρά την απόφαση των Βρετανών για έξοδο από την Ε.Ε., στην Ελλάδα όμως η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική καθώς οι ΜμΕ βρίσκονται καθημερινά αντιμέτωπες με πλήθος προβλημάτων (έλλειψη ρευστότητας, χαμηλή ζήτηση) αλλά και επιπλέον επιβαρύνσεων (φορολογικές, ασφαλιστικές, διοικητικές).

***Σημείωση**: Τα στοιχεία προέρχονται από τις αρχικές εκτιμήσεις της έρευνας του ΙΝ.ΕΜ.Υ. της ΕΣΕΕ για την Ετήσια Έκθεση του Ελληνικού Εμπορίου (ΕΕΕΕ 2016). Τα οριστικά δεδομένα θα δημοσιευτούν στην ΕΕΕΕ 2016 στις 30 Νοεμβρίου.

Αποτελέσματα - Ευρωπαϊκή βιοτεχνία και Βαρόμετρο για τις ΜΜΕ - 16 / H2

Πίνακας 3 - UEAPME Μονάδα Μελέτης

Ισορροπία μεταξύ θετικών και αρνητικών απαντήσεων, σταθμισμένος με τον αριθμό των εργαζομένων

	All SMEs				Micro Enterprises				Small Enterprises			
	15H2	16H1e	16H1	16H2e	15H2	16H1e	16H1	16H2e	15H2	16H1e	16H1	1
Situation	8.9	8.5	7.4	10.4	4.4	4.9	3.6	7.2	12.4	11.0	10.3	
Turnover	4.0	4.1	6.8	10.0	0.1	1.6	3.0	6.5	7.7	5.3	10.3	
Employment	0.6	1.0	1.9	4.9	-3.1	-0.3	-0.4	3.2	3.3	0.6	5.7	
Prices	0.9	10.1	2.8	8.1	0.6	9.9	2.2	7.1	0.1	8.9	4.7	
Investments	0.9	0.1	1.6	1.4	-1.7	-1.3	-0.8	-0.4	2.0	-0.2	3.7	
Orders	-2.0	3.0	0.8	7.4	-5.7	1.1	-2.0	4.6	1.6	3.2	4.8	
	Manufacturing				Construction				Business Services			
	15H2	16H1e	16H1	16H2e	15H2	16H1e	16H1	16H2e	15H2	16H1e	16H1	1
Situation	9.8	11.9	9.7	12.2	5.5	4.7	3.0	8.8	7.1	7.4	4.6	
Turnover	7.1	8.2	8.6	15.9	-0.3	-2.1	3.5	3.9	3.2	5.3	5.2	
Employment	4.7	4.0	3.7	7.4	-4.0	-3.2	2.1	1.3	1.9	2.3	0.2	
Prices	3.7	11.1	3.2	10.1	-2.3	6.3	-0.2	4.3	1.1	11.4	3.7	
Investments	2.7	2.3	0.9	2.7	-3.7	-5.3	-3.3	-3.2	2.5	1.2	1.4	
Orders	2.6	7.1	1.7	11.9	-8.0	-1.6	-3.1	2.5	-2.5	3.0	1.4	

Πίνακας 4 - UEAPME Μονάδα Μελέτης

Διαφορά μεταξύ της πραγματικής ισορροπία και της αναμενόμενης ισορροπία

	All SMEs		Micro Enterprises		Small Enterprises		Medium
	15H2-15H2e	16H1-16H1e	15H2-15H2e	16H1-16H1e	15H2-15H2e	16H1-16H1e	15H2-15H2e
Situation	0.4	-1.2	-0.5	-1.3	1.4	-0.7	0.1
Turnover	-0.1	2.7	-1.4	1.4	2.4	5.0	-1.3
Employment	-0.5	0.8	-2.8	-0.1	2.7	5.1	6.6
Prices	-9.2	-7.3	-9.4	-7.8	-8.8	-4.1	-11.0
Investments	0.7	1.5	-0.4	0.5	2.2	3.9	-0.7
Orders	-4.9	-2.2	-6.7	-3.1	-1.6	1.6	-0.7
	Manufacturing		Construction		Business Services		Person
	15H2-15H2e	16H1-16H1e	15H2-15H2e	16H1-16H1e	15H2-15H2e	16H1-16H1e	15H2-15H2e
Situation	-1.5	-2.2	0.3	-1.7	0.0	-2.8	-0.7

Turnover	-0.4	0.4	1.2	5.6	-1.8	0.0	-7.6
Employment	1.2	-0.3	-1.3	5.3	-0.3	-2.1	-1.4
Prices	-7.2	-7.9	-9.2	-6.5	-10.5	-7.8	-8.9
Investments	1.0	-1.3	1.1	2.0	1.5	0.2	0.0
Orders	-3.7	-5.4	-7.1	-1.5	-5.2	-1.6	-4.0

Αποτελέσματα - Ευρωπαϊκή βιοτεχνία και Βαρόμετρο για τις ΜΜΕ - 16/Η2

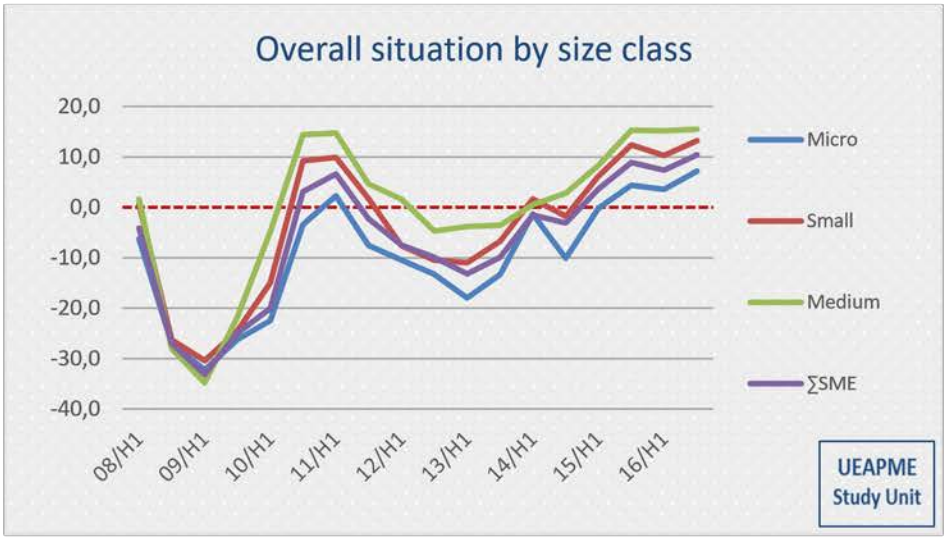

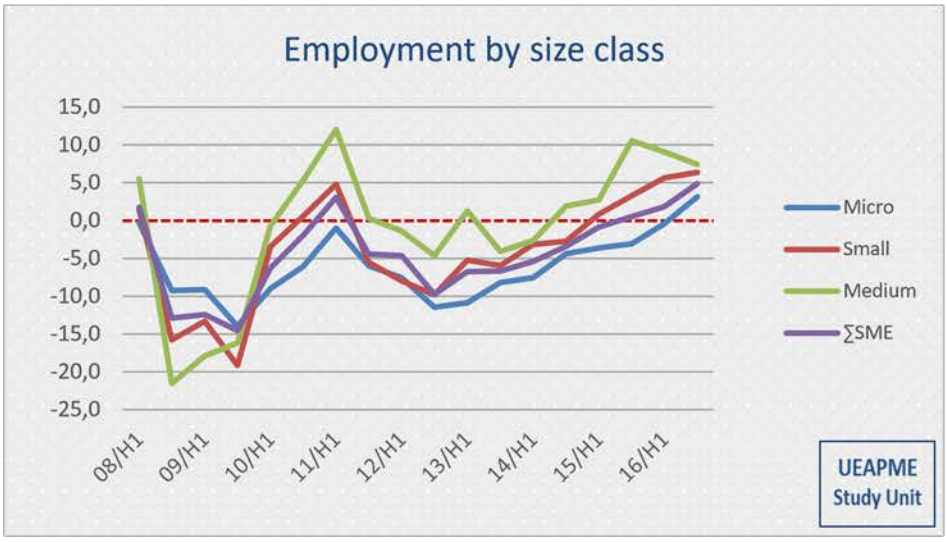
Employment by size class
15,0
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
-20,0
-25,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1
13/H1
14/H1
15/H1
16/H1
Micro
Small
Medium
∑SME
UEAPME
Study Unit

Emplo
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
-20,0
-25,0
-30,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1

Prices by size class
15,0
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
-20,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1
13/H1
14/H1
15/H1
16/H1
Micro
Small
Medium
∑SME
UEAPME
Study Unit

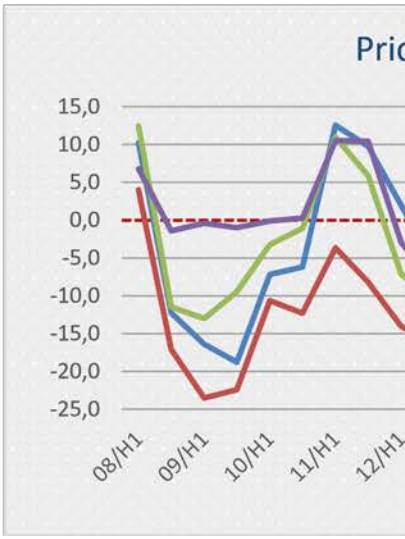
Pric
15,0
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
-20,0
-25,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1

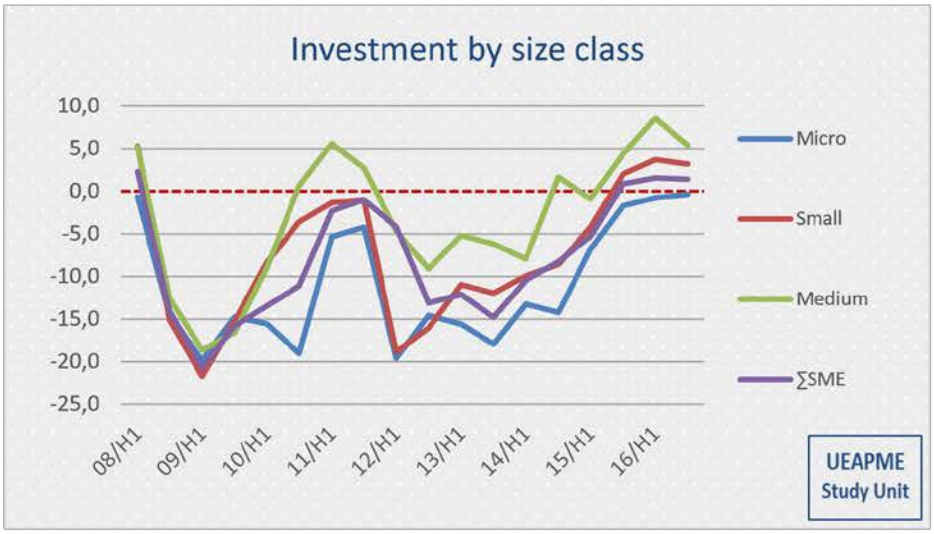
Investment by size class
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
-20,0
-25,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1
13/H1
14/H1
15/H1
16/H1
Micro
Small
Medium
∑SME
UEAPME
Study Unit

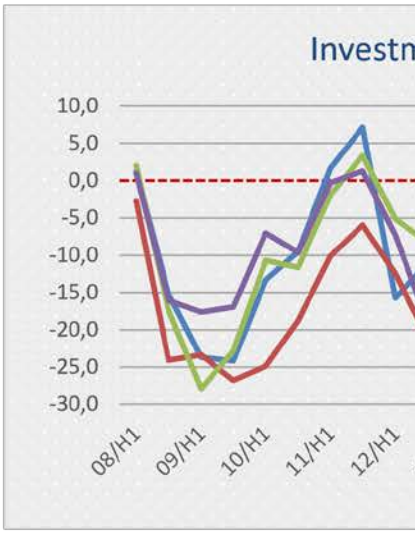
Investm
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
-20,0
-25,0
-30,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1

Orders by size class
20,0
10,0
0,0
-10,0
-20,0
-30,0
-40,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1
13/H1
14/H1
15/H1
16/H1
Micro
Small
Medium
∑SME
UEAPME
Study Unit

Orde
20,0
10,0
0,0
-10,0
-20,0
-30,0
-40,0
08/H1
09/H1
10/H1
11/H1
12/H1